TORAH OHR • PARSHAS LECH LECHA • MAAMAR 3

ולא יקרא עוד שמך אברם והיה שמך אברהם...

On ne t’appellera plus Avram

DÉDIÉ EN L’HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its’hak

LikuteiTorah.com
LA PARACHA ’HASSIDIQUE
likuteitorah.com/fr/torah-ohr/lech-lecha/3/

1 ולא יקרא עוד שמך אברם והיה שמך אברהם כי אב המון גוים וכו'.

«Ton nom ne sera plus appelé Avram ; mais ton nom sera Avraham, car [J'ai fait de toi] le père d'une multitude de nations », etc.

הענין כי הטעם למילה דכתיב אשר ברא אלקים לעשות לתקן שעדיין צריך תקון ע"י האדם כי הגם שכבר ברא אלקים את האדם לא בראו בשלימות

L'explication est la suivante : la raison de la circoncision [est que] l'Écriture dit : « que D.ieu créa pour faire », [c'est-à-dire] pour parfaire, car cela a encore besoin d'être perfectionné par l'homme. En effet, bien que D.ieu ait déjà créé l'homme, Il ne l'a pas créé achevé.

וכדאיתא במדרש רבה (פ' בראשית פ' י"א) ששאל על המילה אם חביבה היא המילה למה נברא האדם ערל והיתה התשובה שכל מה שנברא בשימ"ב [בששת ימי בראשית] צריכים עשייה ותקון וכמו התורמסין שצריכין תיקון.

Comme on le trouve dans Midrach Rabbah (Parachat Bereishis, chapitre 11) : [quelqu'un] posa une question au sujet de la circoncision : « Si la circoncision est si chère, pourquoi l'homme a-t-il été créé incirconcis ? » La réponse fut que tout ce qui fut créé pendant les six jours de la Création nécessite encore d'être façonné et perfectionné, tout comme les lupins ont besoin d'être perfectionnés.

ולהבין המשל איך הוא דומה לנמשל. הנה נודע מאמר המחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב [מעשה בראשית]

Et [nous devons] comprendre en quoi l'analogie ressemble à ce qu'elle illustre. Or, la parole suivante est bien connue : « Lui qui, dans Sa bonté, renouvelle chaque jour, continuellement, l'œuvre de la Création. »

תמיד הוא החדוש יש מאין וענין התהוות יש וגשמי מאין ורוחני א"א להיות כך רק ע"י בחינת [בחינת / בחינה] מ"ש והבדילה הפרוכת לכם בין הקודש וכו'

« Continuellement » désigne le renouvellement de quelque chose à partir du néant. Or, l'apparition de quelque chose de [tangible] et de physique à partir du néant et du spirituel ne peut se produire que par le niveau évoqué dans ce qui est écrit : « Le rideau séparera pour vous entre le Saint », etc.

כי בהמ"ק [בית המקדש] שם היה מקור ההשפעה וגילוי השכינה בקדה"ק [בקודש הקדשים] ולהיות ההשפעה נמשך משם ולהלאה לא היה ע"י גילוי כל כך

Car dans le Beis HaMikdash, là, dans le Saint des Saints, se trouvaient la source de l'influx [divin] et la révélation de la Chekhina (la Présence divine). Et pour que l'influx se prolonge de là vers l'extérieur, il ne pouvait pas s'effectuer avec un tel degré de révélation,

כי א"כ היה הכל אחד רק שנמשך ע"י מסך מבדיל והוא הפרוכת המבדיל בין קדה"ק [קודש הקדשים] ששם הי' [היה] גילוי השכינה לבחי'

car, dans ce cas, tout ne ferait qu'un. Il se prolonge plutôt au moyen d'un écran séparateur : c'est le rideau qui sépare le Saint des Saints, où se trouvait la révélation de la Chekhina, du niveau du

קדש ופרכת ת"א [תרגום אונקלוס] פרסא וכמה בחי' פרוכת הי' [היה] בבהמ"ק [בבית המקדש] ומשכן שכל ההשתלשלות מעולם ועד עולם הוא ע"י מסך פרסא מפסיק בין כל עולם כו'.

Saint. Et le Targoum Onkelos traduit « paroches » (rideau) par « parsa » (cloison). Il y avait plusieurs sortes de rideaux dans le Beis HaMikdash et le Michkan, car tout l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), d'un monde à l'autre, s'effectue au moyen d'un écran, d'une cloison qui s'interpose entre chaque monde, etc.

2 וזהו ענין המחדש בטובו שהתהוות מאין ליש הוא ע"י חדוש דהיינו ע"י מסך ופרסא נעשה אור חדש אור של תולדה ואין זה ממהות אור הראשון וכשיורד ומשתלשל נעשה עוד פרסא עד שנתהוה גשמיות ממש:

Et tel est le sens de « Celui qui renouvelle dans Sa bonté » : l'émergence de quelque chose à partir du néant s'opère par un renouvellement. Autrement dit, un écran et une cloison font apparaître une lumière nouvelle, une lumière engendrée, qui n'est pas de la même essence que la première lumière. À mesure qu'elle descend et se déploie de niveau en niveau, une autre cloison apparaît, jusqu'à ce que se constitue la matérialité proprement dite.

3 אך יש כמה מיני מסכים המבדילין שיש עוד בחינה שאומרים במוצאי שבת המבדיל בין קדש לחול

Cependant, il existe plusieurs sortes d'écrans séparateurs. Il y a en effet un autre niveau, [à propos duquel] nous disons à l'issue du Chabbat : « Celui qui sépare le sacré du profane. »

שהוא מסך מבדיל גמור ואינו דומה לפרסא שמפסיק בין הקודש לקדה"ק [לקודש הקדשים] שזהו דרך השתלשלות אותו אור עצמו שנתגשם

C'est un écran séparateur absolu, qui ne ressemble pas à la cloison interrompant le passage entre le Saint et le Saint des Saints ; car celle-ci relève de l'enchaînement descendant des mondes (hich-talchelout) : cette même lumière se matérialise progressivement,

וגם לאחר הפרסא הוא קודש (וע"ד שמבדילין במ"ש ליו"ט [ליום טוב] המבדיל בין קדש לקדש) משא"כ בין קדש לחול הוא מסך שמעלים ומסתיר האור עד שנעשה נפרד ממש

et même après la cloison, cela reste sacré (comme lorsque, à l'issue du Chabbat pour Yom Tov, nous disons dans la Havdala : « Celui qui sépare le sacré du sacré »). Il en va autrement entre le sacré et le profane : c'est un écran qui masque et dissimule la lumière jusqu'à ce que [ce qui se trouve au-delà] devienne véritablement séparé,

כמו היכלות החיצונים המגביהים א"ע [את עצמו] לומר לי יאורי כו' אלא שואתה מחיה את כולם וקרו ליה אלהא דאלהיא ואינן כופרים ממש

comme les chambres extérieures, qui s'enorgueillissent en disant : « Mon fleuve est à moi », etc. ; seulement, « Tu leur donnes à tous la vie », et ils L'appellent « le D.ieu des dieux » ; ils ne Le nient pas ouvertement.

וזהו הודו לאלקי האלקי' כל"ח [כי לעולם חסדו] שלעולם חסדו והשפעתו מעולם ועד עולם עד שהוא בבחי' אלקי האלקים במקום ההעלם וההסתר והחושך ועל מסך מבדיל זה נאמר אלביש שמים קדרות וכו':

Et c'est là le sens de : « Rendez grâce au D.ieu des dieux, car Sa bonté est lé'olam (pour toujours) » : Sa bonté et Son influx s'étendent d'un monde à l'autre, jusqu'à ce qu'Il soit au niveau de « D.ieu des dieux », dans le lieu de la dissimulation, de l'occultation et de l'obscurité. Et c'est à propos de cet écran séparateur qu'il est dit : « Je revêts les cieux de noirceur », etc.

4 והנה בבחי' חול זה יש ב' בחינות א' חול גמור היכלות דנוגה דקרו לי' אלקא דאלקיא כנ"ל.

Or, dans ce niveau du profane, il y a deux niveaux. Le premier est le profane absolu : les palais de Nogah, qui L'appellent « D.ieu des dieux », comme mentionné plus haut.

הב' הוא בחי' חולין שנעשו על טהרת הקדש חולו של מועד דהיינו שנמשך הארה מקדושה בחי' בטול גם בהחול וכמו ע"י שמירת שבת יש הארה בששת ימי החול מבחי' קדושת השבת.

Le second est le niveau des « choses profanes préparées dans la pureté du sacré », [comme] les jours profanes de la fête (chol hamoed). Autrement dit, une lumière issue de la sainteté, le niveau de l'annulation de soi (bitoul), est attirée jusque dans le profane ; de même, par l'observance de Chabbat, une lumière du niveau de la sainteté de Chabbat se répand dans les six jours de la semaine :

ג' ימים הראשונים משבת שעברה וג' ימים אחרונים משבת הבא וזה נמשך לישראל בששת ימי המעשה מקדושת שבת להיות כל מעשיהם בחול

les trois premiers jours à partir du Chabbat qui vient de passer, et les trois derniers jours à partir du Chabbat à venir. Cette lumière se transmet au peuple juif durant les six jours de travail, depuis la sainteté de Chabbat, afin que toutes ses actions dans le profane soient

ע"ד חולין שנעשו עטה"ק [על טהרת הקודש] (וזהו ענין הבדלה במו"ש [במוצאי שבת] ברוך המבדיל כו' הברכה היא המשכה שיהיו החולין נעשי' [נעשית / נעשים] עטה"ק [על טהרת הקודש]) וע"ז נאמר ששת ימים תעשה מעשיך וכו'

à la manière des « choses profanes préparées dans la pureté du sacré ». (Tel est le sens de la havdala [séparation rituelle] à la fin de Chabbat : « Béni soit… Celui qui sépare », etc. La bénédiction est un influx descendant, afin que les choses profanes soient préparées dans la pureté du sacré.) Et c'est à ce propos qu'il est dit : « Six jours, tu feras ton ouvrage », etc.

וצריך להיות ששת ימי המעשה דוקא ע"י ההעלם ומסך (המבדיל בין קדש לחול) שאל"כ [שאם לא כן] היה בטול ממש

Or, les six jours de travail doivent nécessairement se dérouler dans le voilement et derrière un écran (qui sépare le sacré du profane), car, sans cela, il y aurait un bitoul véritable,

וכמו ענין תפלת שמו"ע [שמונה עשרה] בהשתחוואו' [בהשתחוואות] וכמו שא"א להרים יד לפני המלך כו' ומאן דמחוי במחוג קמי מלכא כו'.

comme dans le cas de la prière de la Shemoneh Esreh [les Dix-Huit Bénédictions], avec ses inclinaisons ; de même qu'il est impossible de lever la main devant le roi, etc., et que « celui qui fait un geste du doigt devant le roi », etc.

ובאמת כתי' יגיע כפיך כי תאכל ע"י ל"ט מלאכות הזורע והחורש והקוצר כו' דהיינו שע"י המעשה ממשיך הוי"ה חדשה והתהוות דבר חדש להיות המחדש בטובו מעשה בראשית דוקא וזהו אשר ברא אלקים לעשות.

En vérité, il est écrit : « Tu mangeras du fruit du labeur de tes mains », grâce aux trente-neuf travaux — semer, labourer, moissonner, etc. Autrement dit, par l'action même, on fait descendre une nouvelle havayah [existence], faisant advenir une chose nouvelle, afin que s'accomplisse précisément « Celui qui, dans Sa bonté, renouvelle l'œuvre de la Création ». Tel est le sens de « que D.ieu a créé pour faire ».

תורמוסין צריכין תקון להפוך מרירו למיתקו להיות מי שטרח בע"ש [בערב שבת] יאכל בשבת שיתעלה הכל בבחי' שבת

Les lupins ont besoin d'être rectifiés, afin que leur amertume soit transformée en douceur, et que « celui qui a peiné la veille de Chabbat mangera à Chabbat » ; ainsi, tout sera élevé au niveau de Chabbat.

כי שבת היא מנוחה בחי' בטול כמו שמו"ע [שמונה עשרה] וא"א להיות כולו שבת כמו כולו שמו"ע [שמונה עשרה] רק תחלה להיות ימי החול כו'.

Car le Chabbat est le repos, le niveau de l'annulation de soi (bitoul), comme la Chemoné Essré (prière des Dix-Huit Bénédictions) ; et il est impossible que tout soit Chabbat, de même qu'[il ne peut y avoir] uniquement la Chemoné Essré ; il faut plutôt d'abord qu'il y ait les jours de semaine, etc.

5 ותקון זה הוא ג"כ בחי' המילה כי עד שלא נימול אברהם היה שמו אברם אב הוא בחי' ראשית הגילוי יש מאין

Et ce perfectionnement est également l'aspect de la circoncision. Car, jusqu'à ce qu'Avraham fût circoncis, son nom était Avram. « Av » (père) est le niveau de la première révélation de quelque chose à partir du néant,

שהוא מקור ההשפעה נק' בשם אב והיה בבחי' רם על כל גוים כו' מפני שהיה ע"י מסך.

qui, étant la source de l'influx, est appelée « père ». Et elle était dans l'état de « ram » (élevé), « au-dessus de toutes les nations », etc., parce que cela se faisait par l'intermédiaire d'un écran.

6 וע"י המילה נק' אברהם אב המון גוים להוסיף התכללות ניצוצות כי להיות ההארה בגלוי גמור עד שיתקרב הניצוץ ליכלל תחת כנפי השכינה הוא ע"י המילה כי מילה אותיות מל י"ה הם חו"ב [חכמה ובינה].

Et c'est par la circoncision qu'il fut appelé Avraham, «père d'une multitude de nations», afin d'accroître l'inclusion des étincelles. Car c'est par la circoncision que la lumière se révèle pleinement, jusqu'à ce que l'étincelle se rapproche pour être incluse sous les ailes de la Chekhina. En effet, milah est formé des lettres mal [et] Yud-Hei, qui sont 'Hokhma (sagesse) et Bina (compréhension).

ומל הוא לי' [לשון] התגלות כי מל מלשון ממללא שהדבור הוא המגלה את החכמה להיות החכמה יוצאת מכח אל הפועל ומההעלי' אל הגילוי

Et «mal» est un terme qui désigne la révélation, car «mal» vient du mot «memalela» («parle»): c'est la parole qui révèle la sagesse, de sorte que celle-ci passe du potentiel à la réalisation et de la dissimulation à la révélation.

ולכן לע"ל [לעתיד לבוא] דכתי' [דכתיב] אז אהפך אל עמים שפה ברורה כתי' [כתיב] וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר מחמת שיהי' [שיהיה] גילוי בחי' דבור התגלות אלקות התגלות חכמה:

Et c'est pourquoi, au Temps à venir, au sujet duquel il est écrit: «Alors Je donnerai aux peuples une langue claire», il est écrit: «Et toute chair verra ensemble que la bouche de Havaya a parlé»; car il y aura la révélation du niveau de la parole, la révélation de la divinité, la révélation de 'Hokhma.

7 וגילוי זה למעלה הוא בבחי' חשמל עתים חשות דהיינו שלפעמים הוא בבחי' העלם סייג לחכמה שתיקה ועתים ממללות בחי' דבור וגילוי

Et cette révélation d'en haut relève de l'aspect du Chashmal: «à certains moments silencieux» (chashos), c'est-à-dire que, parfois, il est dans un état de dissimulation — «le silence est une clôture pour la sagesse» —, et qu'à d'autres moments il parle (memalelos), ce qui relève du niveau de la parole et de la révélation.

וגם מל מלשון והוא ישב ממולי שהוא פי' נגדי כלומר דבר שנראה כאילו הוא לנוכח עיניו.

De plus, «mal» vient de l'expression «et il habite en face de moi» (mimouli), qui s'explique par «face à moi»; autrement dit, une chose qui apparaît comme étant devant ses yeux.

8 ולמטה באדם התחתון הנה כתיב נעשה אדם בצלמנו כדמותנו יש ג"כ מסך על אבר המשפיע שהוא בבחי' רם.

Et plus bas, chez l'homme d'en bas (car il est écrit : « Faisons l'homme à notre image, à notre ressemblance »), il y a également un écran sur l'organe qui transmet, lequel est dans l'état de « ram » (élevé).

הנסתרות לה' אלקינו חו"ב [חכמה ובינה] והנגלות לנו ולבנינו שע"י המילה נעשה נגלות לנו ולבנינו שהגילוי אינו אלא בבחי' לבנינו שהוא בחי' הולדה כי

« Les choses cachées appartiennent à Havaya, notre D.ieu » : [il s'agit de] 'Hokhma (sagesse) et de Bina (compréhension) ; « et les choses révélées sont à nous et à nos enfants » : car, par la circoncision, elles deviennent « révélées à nous et à nos enfants », puisque la révélation ne se trouve que dans l'aspect « à nos enfants », qui est l'aspect de la procréation.

לכן כאשר נתוסף ה' באברהם מ"מ לא נעקר הר"ש באברהם שעדיין הוא בחי' רם אלא שנתוסף בחי' ה' להיות בחי' רם זה בגילוי.

C'est pourquoi, lorsque le hé fut ajouté à Avraham, le reish ne fut néanmoins pas ôté d'Avraham, car il est toujours dans l'état de « ram » (élevé) ; seul le niveau du hé fut ajouté, afin que cet état de « ram » se manifeste au grand jour.

והנה המילה היא גילוי (ופריעה היא גילוי יותר כמו ופרע את ראש האשה. שחיטה מפורעת כו').

Or, la circoncision est une révélation (et la peri'ah [le dévoilement] est une révélation plus grande encore, comme dans « il découvrira la tête de la femme » ; « un abattage découvert », etc.).

המסך המבדיל בין קדש לחול דישראל חולין שנעשו על טה"ק [טהרת הקודש] שהיא עיקר ההבדלה כי בשבעה הבדלות להבדיל בין הטמא כו' אין אנו אומרים לפי שא"צ [שאין צריך / שאינו צריך] כ"כ [כל כך] כי מאחר שמעבירים ההבדלה שבין קדש לחול כו':

L'écran qui sépare le sacré du profane, pour le peuple juif, est constitué par « des choses profanes accomplies dans la pureté du sacré », ce qui est l'essence même de la séparation. Car, parmi les sept séparations, nous ne disons pas « pour distinguer entre l'impur », etc., parce que cela n'est pas tellement nécessaire ; puisque l'on supprime la séparation entre le sacré et le profane, etc.

LikuteiTorah.com
LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY-NC 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Synagogues, écoles et projets à but non lucratif peuvent la copier, l'imprimer et la partager librement, et demander des dons pour couvrir les frais d'impression ; elle ne peut jamais être vendue. Citez Kehot Publication Society et likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/lech-lecha/3/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak